ISBN 978-966-11-0641-2

2018

1

Українська мова

БУКВАР

Частина 1

видавництво Генеза

Світлана Тарнавська
Віра Науменко

Українська мова

БУКВАР

Частина 1

1 клас

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Музика *Михайла Вербицького*
Слова *Павла Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Світлана Тарнавська
Віра Науменко

Українська мова

БУКВАР

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Київ
«Генеза»
2018

УДК 811.161.2-028.31(075.2)
Т21

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України
від 06.07.2018 № 734)

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Художники:
Наталія Задорожна, Тетяна Семенова, Світлана Железняк

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

– розкажи

– поміркуй

– послухай; прочитай, якщо вмієш

– перевір себе

Тарнавська, Світлана
Т21 Українська мова. Буквар : підруч. для 1-го кл. закл. заг. серед. освіти : (у 2 ч.) : ч. 1 / Світлана Тарнавська, Віра Науменко. — Київ : Генеза, 2018. — 112 с. : іл.

ISBN 978-966-11-0619-1.
ISBN 978-966-11-0641-2 (Ч.1).

УДК 811.161.2-028.31(075.2)

ISBN 978-966-11-0619-1
ISBN 978-966-11-0641-2 (Ч.1)

© Тарнавська Світлана, Науменко Віра, 2018
© Видавництво «Генеза», оригінал-макет, 2018

ШКОЛА

ПЕРШИЙ ДЗВІНОК

Вересень щедро сонцем
зігрітий.
В школу повсюди сходяться
діти.
Квіти барвисті в них у руках,
вогники щастя ясніють в очах.
В кожного радісна усмішка сяє.
Дзвоником першим їх школа вітає.

Іванна Блажкевич

ВІТАННЯ. ЗНАЙОМСТВО

Я вчителька.

Я вчитель.

Мене звати Мишко.

Я Оленка.

СЛОВО. РЕЧЕННЯ

КЛАС

СКЛАД. НАГОЛОС

└ — — —, —, —, —.

ГОЛУБИЙ ДЗВОНИК

Рано в тиші лісовій
дзенькнув дзвоник
голубий,
і почався у пташок
на галявині урок.

Василь Заєць

ХТО? ЩО?

— — —.
— — —?

— — —?
— — —.

ОЛЕНЯТКО

У лісі телятко,
мале оленятко —
тонесенькі ніжки,
малесенькі ріжки.
Білесенькі плями
такі, як у мами.

Анатолій Загрудний

ЯКИЙ? ЯКА? ЯКЕ? ЯКІ?

— — —, —, —, —.

М А Я Т

Мама, тато і я.

ЩОБ НЕ ЗАПІЗНИТИСЬ

Мама черепаха
в серпні перший раз
проводжала сина
в школу, в перший клас.

А чому це в серпні?
Ясно нам чому:
щоб не запізнитись
на урок йому!

Грицько Бойко

ЩО РОБИТЬ? ЩО РОБЛЯТЬ?

— ——, ——, ——.

, ,

МАВПЕНЯТКО

Гойдаюсь на шторах,
немов на ліанах:
— Не хочу цукерок —
давайте банани.

Стрибаю, дражнюся.
Дивується татко:
— У нас завелося
якесь мавпенятко?

Руслана Скачко

було тепер буде

СКОРОМОВКА

Моя мама маму має.
Мама мамі помагає.

МОВА. МОВЛЕННЯ

└ ─ ─ ─ ? └ ─ ─ ─ .

└ ─ ─ ─ . └ ─ ─ ─ .

УКРАЇНСЬКА МОВА

Золоте курчатко
в золотій торбинці
принесло сьогодні
літери дитинці.
А дитина з літер
збудувала слово.
І звучить, як пісня,
українська мова.

Ганна Чубач

СІМ’Я. РОДИНА. БАТЬКІВЩИНА

Є у сонця небо синє,
і гніздечко — у пташини.
А у кожної людини
є матуся — Батьківщина.
Наша зветься — Україна.

Ганна Чубач

СКЛАДАЄМО РОЗПОВІДЬ

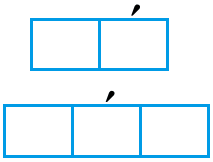

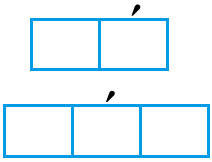

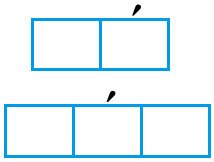

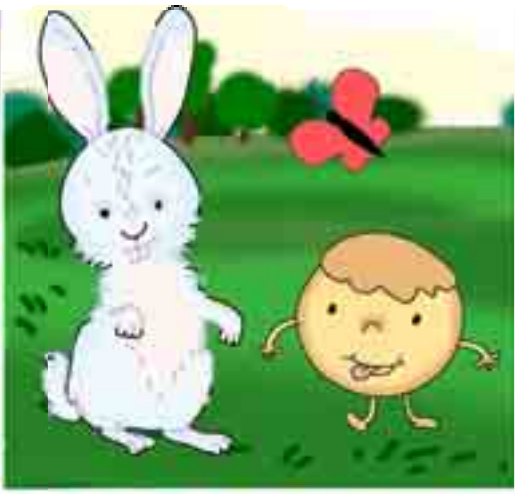

КАЗКИ. МУЛЬТФІЛЬМИ

ЗВУКИ. БУКВИ

–○ | –○–	○– | –○–	– – ○ | –○ | –○

САД ВЕСЕЛИХ ЛІТЕР

У саду живуть вони,
букви пишномовні.
І під наглядом весни
їх росте розмова.

У садкові стільки чар,
як у дивній хаті.
Зветься той садок —
Буквар,
дорогі малята.

До тих літер діти йдуть,
щоб розмову чути.
Кожному у тім саду
має добре бути.

Букви скупані в росі,
у траві шовковій.
Тож послухаймо усі
мудру їх розмову.

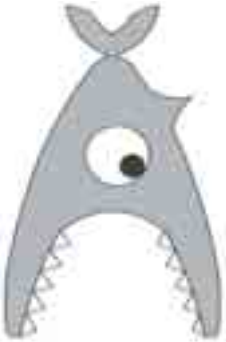

Оксана Довгань

Аа

Аа

о– | –о | –о

анте́на

–о | –о–

бана́н

а

а

А!

А-а-а.

а-а
А-а-а!

А?

А Б В Г Ґ Д Е Є Ж З И І Ї Й К Л М

_____, а

_____.

_____, а

_____.

_____, а

_____.

_____, а

_____.

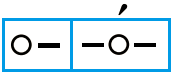

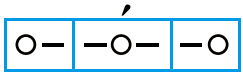
?

. . . . . .

— – — — .

Ось і школа, ось і клас,
він давно чекає нас.
І прийшли ми всі сюди,
щоб учитись і рости.

Платон Воронько

М м

М м

–о– мак

–о– сом

Ам!
Ам-ам!

а м → а м

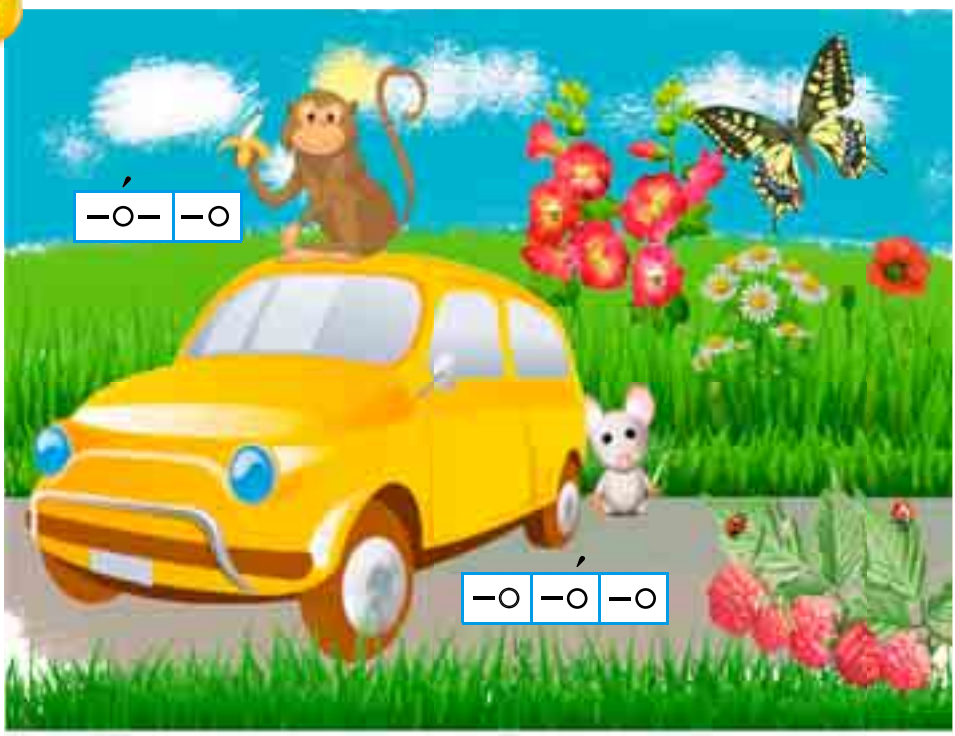
м а → м а

м а м а

мама

— —. — — —, —.

ам ма
Ам Ма

Мама?
Мама!

Мама _____.

–○ –́○ –○–

?

–○ –○ –́○–

– а́ | ма

ма́ | – – а

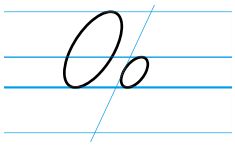
Майстер на всі руки.

Оо

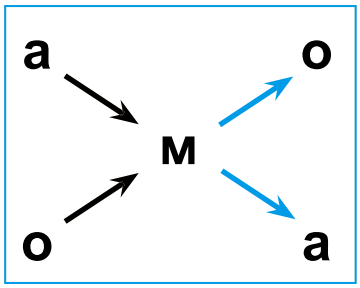

–о | –о | –о́

мо<u>ло</u>ко́

о | –о́

оса́

мама

мамо

О! Мамо?

О! Мама!

О!
О-о-о!

А!
А-а-а!

а м о

ам	ма	Ам	ама	амо
ом	мо	Ом	ома	омо

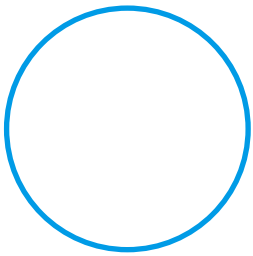

–о | –о | –о–

о	–о	
–о	–о	
–о	–о	–о

о	–о–	

Олег

о	––о–	

Остап

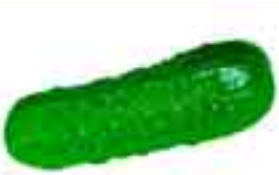
о	= о	

Оля

о	–о	–о

Олена

о	= о	–о–

о	= о	––о

ОГІРОЧКИ

На городі у Оленки
огірочки — отакенькі.
Поховались в холодочку
оксамитових листочків.
Огірочки просять дощик
принести водиці горщик.

Леся Вознюк

Т т

Т т

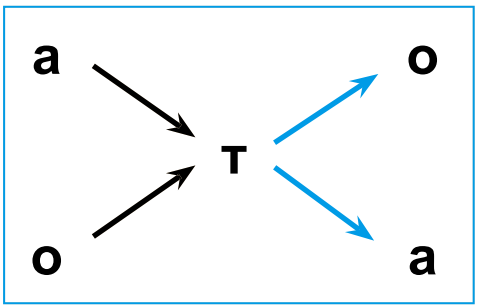

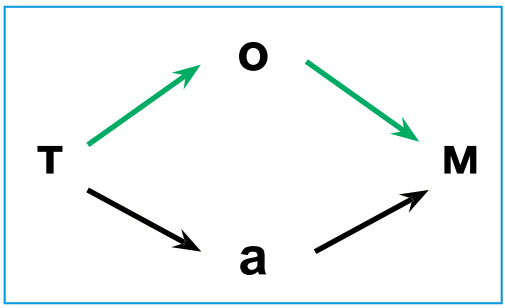
–о– –

торт

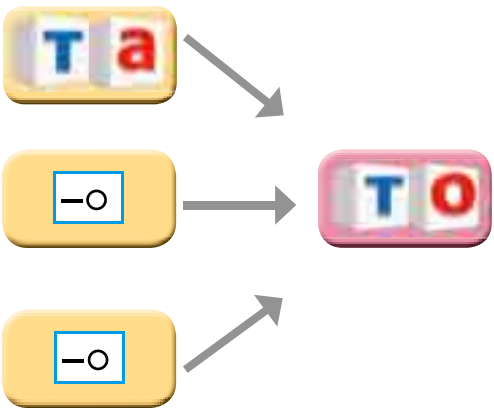
–=о–

стіл

ат та ата та–та там
от то ато та–то том

Там Том.

А там Тома.

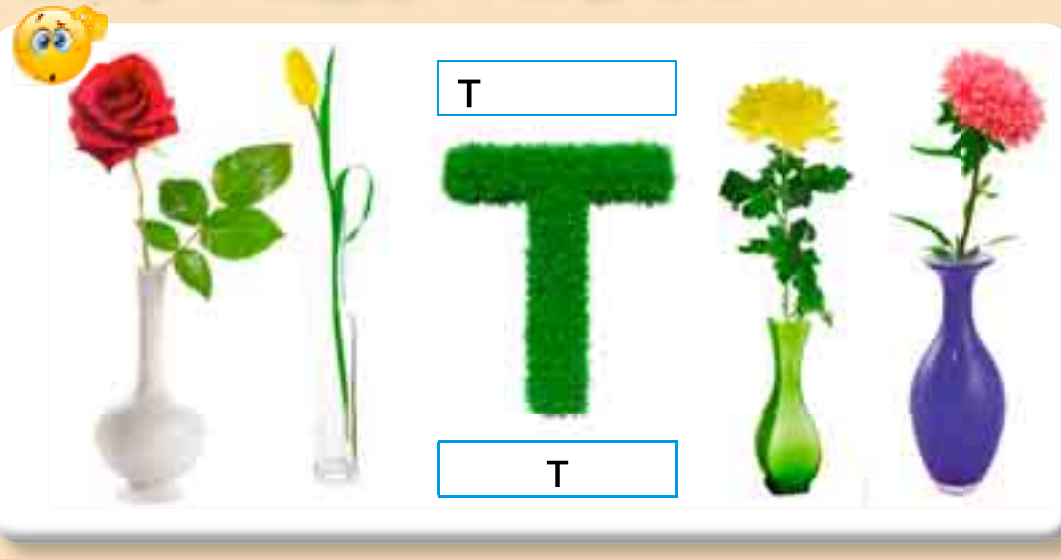

–о | –о–

м а – томáт –о –о́– –о

мама
тато

Мама.
Тато.

— Мамо! Мамо! Там тато.
— Тато _____ _____.

РОЗМОВА

— Літак?
— Так!
— У вікні?
— Ні, он там.
— Сам?
— Не сам, із хмариною темно-синьою.
— Так то ж місяць небо місить,
хлібчик сонця пече.
— А хмара?
— Гаряча пара від хлібця в небо тече.

Іван Андрусяк

И и

–о | –о | =о

синúця

––о–

гриб

а
о
и
→ т →
о
и
а

им ит ти ми та

– и –

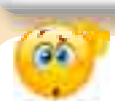

. . . . . .

— — ? — — . — — — .

м и́ – о

А-а-а!
О-о-о!
И-и-и!
О-о-а!
А-и-о!

___ ___ ___!   ___ ___ ___?   ___ ___ ___.

У мами мий[–]о.

Мама мий[–]а .

Том ______: —И-и-и!

ми		ма
ти		ми
та		то

мити	там	мама
мати	тим	мамо
мама	Тома	мами

Спи, дитинко, спи,
очка зажмури.
Можеш, рибко,
тихо спати,
над тобою твоя мати
шепче молитви.
Спи, дитинко, спи.

З народного

Нн

Нн

–о | – – о́

ни́тки

–о | – о́ –

каву́н

а
о
и
→ н →
о
и
а

но

он – он – он	но – но – но	оно
ан – ан – ан	на – на – на	ана
ми — нам	ма́мина	ини

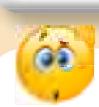
Н

н	н

нам	ним	тин	нота
нами	ними	тини	ноти

Анна	Тома	Нана
Антон	Ната	Нонна

Он тин. Там Антон, Анна, Тома, Ната.

— На, Анно, .

— А нам?

Антон   _____.

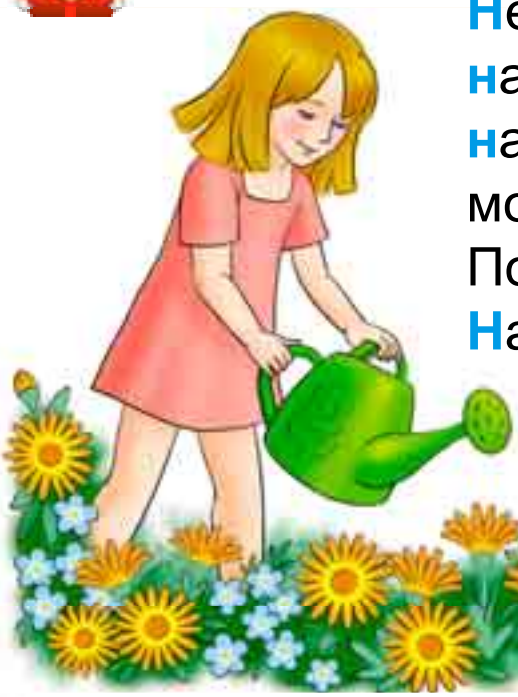
Н

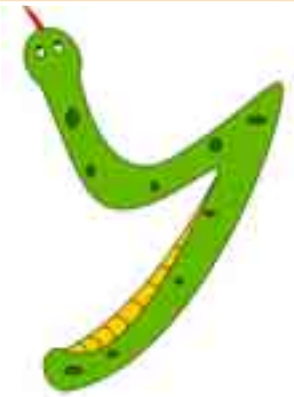

Незабудки —
наче **н**ебо,
нагідки́ —
мов со**н**ечко.
Поливає, доглядає їх
Настуся-до**н**ечка.

Ліна Біленька

У у

о	–о–

удáв

–о–	–о	–о́

кенгурý

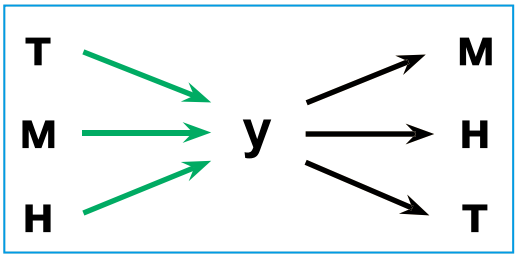
У-у-у!

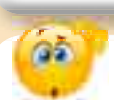

У-у!

У-у! У-у!

ум	му
ун	ну
ут	ту

У мами — Наум.

У _____ — _____.

У _____ — _____.

А у ?

ми́мо	тут	уто́ма
ми́ти	там	тума́н
ну́мо	тин	тмин

Наум	мама	Анна
Антон	тато	Нонна

А-у-у!

Мамо! Ма-а-мо-о!

Тату! Та-а-ту-у!

Анно! А-а-нно-о!

Нонно! Но-о-нно-о!

— Тáту, а-у-у! Мамо!
— Тут! Ми тут, Нонно!
Он Наум. А ми тут.

— — – —.
— — —.
— — ?
— —.

–○–

–○ –́○ =○

лук лак сини́ця суни́ця

Між голосни́х —
важли́ва бу**к**ва **У**.
Ви, діти, запита́єте:
«Чому?»
— Без бу**к**ви **У**
не вимовить дити́на
свяще́ і го́рде слово —
Україна!

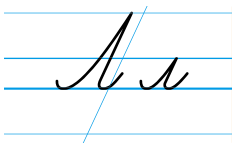
Мирослав Артимович

Лл

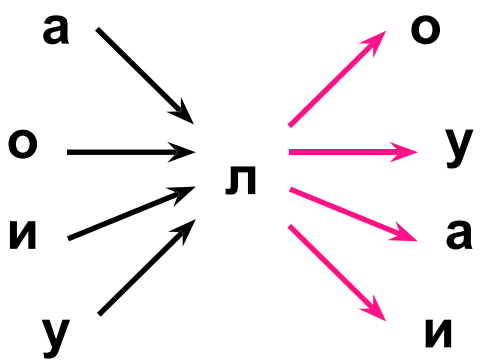

–о– лис

о –о– орéл

ми́ло
ми́ли
на**ми́ли**ли

лила́
лили́
на**ли**ли́

–о | –о́

–о́ | –о

––о–

лин — лини́	ла́ма — ла**м**и	**моло́ли**
лан — лани́	мли**н** — мли**н**и́	на**моло́ли**

ма́ли	мали́на	Алла
ма́ло	мани́ла	Лола

Там мали́на. Мали́на мани́ла.
Лола _____ мали́ну.
— У Лоли ма́ло малини?
— Та –, ма́ло малини.

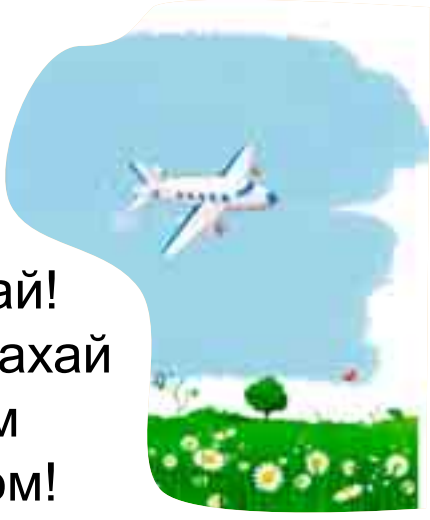
А чому?

луна́ — **луна́**ти
А-а! О-о!

ВІТАННЯ

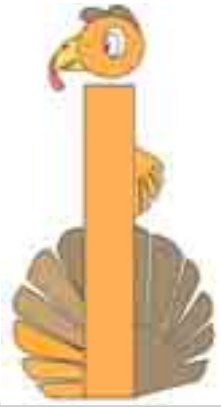

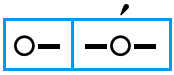
Літака спитав **Л**е**л**ека:
— Ти куди **л**етиш?
— Да**л**еко:
в Україну — рідний край!
— То, будь **л**аска, помахай
над моїм гніздом-се**л**ом
хоч однесеньким кри**л**ом!

Ігор Січовик

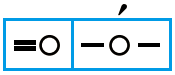
І і

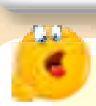

індик

літак

	о		и		і	
м	ом	мо			ім	
т			ит	ти		ті
н	он	но			ін	
л			ил	ли		лі

— — — ? — — — .

тіло	літо	Ніна
тіла	літні	Ліна

Ніна та Ліна мили лимони.

У Ніни лимон. А у Ліни лимон.

— На, Ліно, лимон.

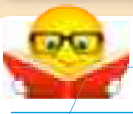
— Нумо, нумо _____ лимони.

Алламилалимон.

Аліна та Інна.

Ніла

У Ніли .

Міла

У Міли .

Тіна

У Тіни .

Ліна

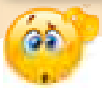
У Ліни .

 і — _____.

 і — _____.

 і — _____.

 лис ліс кит кіт

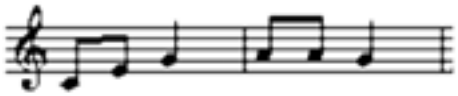
Міниться, іскри́ться іній:
він лілóвий, білий, синій.
Всім малює в подарунок
дивови́жний візеру́нок:
цвіт аká́ції, нарци́сів,
ніжних лілій та ірисів.

Леся Вознюк

1.

2.

но́ти мотив́

3.

○–	ам ан	ом от	ум ут	им ин	ін ім	іт іл

4.

–○	ни ми	на ма	но мо	ну му
=○	лі	ні	мі	ті

5.

Там .

Там Антон і тато.

Тут .

А тут мама та Ілона.

6.

нам там	тин тим	ним нині	Ната тато

7.

У мами _____.

У Ніни _____ з нотами.

У Наума _____?

Так, Наум _____ _ _____.

. . . . . .

_ _ _. _ _ _ _? _ _ _ _.

В в

В в

–○ –́○ –○ — воро́на

––́○ –○ — сли́ва

○–	ав	ов	ив	ув	ів
–○	ва	во	ви	ву	
=○	ві				

└ ___ ___ ? └ ___ ___ .

він

вона

воно

вони

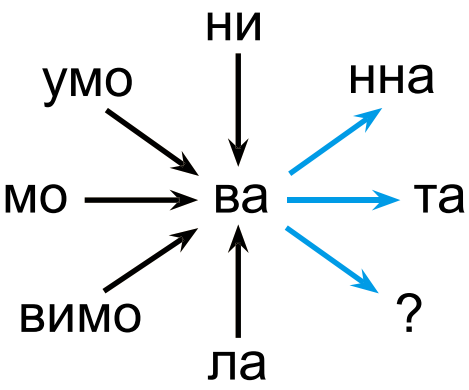

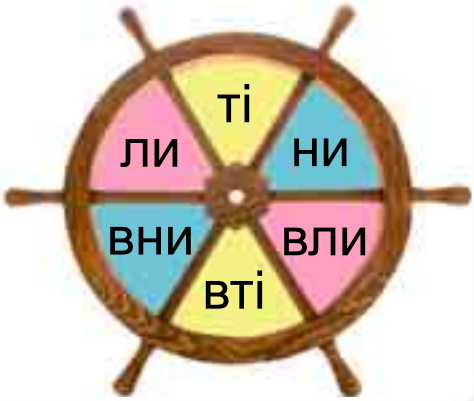

мова	мова	вів
умова	**вимо́ва**	**ви́вів**
умо́вив	**ви́мовив**	**лови́**
умо́вила	**ви́мовила**	**лови́в**
умо́вити	**ви́мовити**	**ви́ловив**

Іван та Віта ловили линів. У Віти 1 лин. У Івана 2 лини. Вони – ловили ☐ лини.

нова́ у **ново́му** на **ново́му**	нива **на** ниву **на** ниві	вл<u>і</u>во вм<u>і</u>ло а<u>вт</u>о

ва́<u>нн</u>а

Віта **вітам**ін **вітам**іни	**вітá**ли **вітá**ти **вітá**тиму	Іван Івáнна Віталіна

У Віти вітаміни. В Івáнни віти малини. Вони налúли мамі .

сл□ва

а о и

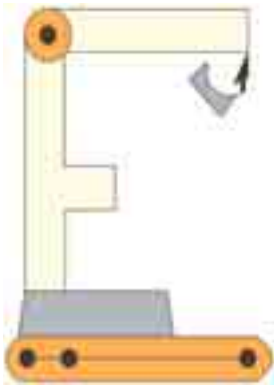
У **в**олóшки-к**в**іточки
волошкóві діточки,
вéсело **в**сміхáються,
ввічливо **в**ітáються:
— **В**і**в**ці та коró**в**и,
бýдьте **в**сі здоró**в**і!

Леся Вознюк

Е е

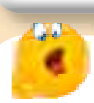

Е е

○–	–○–́	–○–́
ескімо́	леле́ка	

○–	ем	ет	ен	ел	ев
–○	ме	те	не	ле	ве
○–○	еме	ете	ене	еле	еве

ліва

ліве

е

о	– – о́ –

мала́ мале́	мені́ мене́	Оле́на Е́мма

У мами –ен.

У ме́не теле–он.

У тата антена.

Ему _____ в Австралії.

Лелека _____ в Україні.

на
ви → летів
?

ат
лет
ом

На ____ тато.

У мет[-]ó — ____.

Валентин, Віолетта, Лев,
Емма – імена.

Ему з Австралії —
панночка мила:
тон**е**нька талія,
мал**е**нькі крила.
Ото б щ**е** почути
її голосок...
Та жаль — заховала
голівку в пісок.

Іван Андрусяк

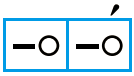
Сс

Сс

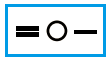

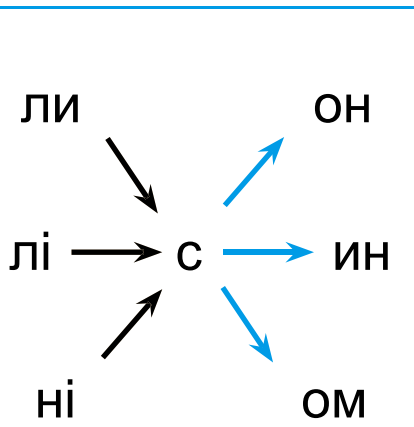

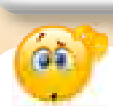
сова́

сім

ліс ліс**и́**	син син**и́**	сом со́м**и**	лис ли́с**и**
ніс носи	сон сни	сам усі	оса о́си

Усомавуса.

ве с не ла на	ті с мі – то	ила с ало

└ — — ? └ — — — .

└ — — .

ніс

ві 7 → ?

У мами ананáс.

У мами ананáс?

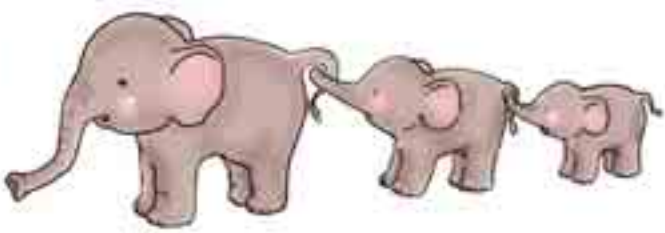
У мами ананáс!

На столі — . На стіні — .

На слúві — . А на сосні — ?

На сосні — .

слóво — слова́	сосна́ — сóсни
слива — слúви	слон — слони́

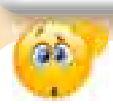
світ **світло** **світи́ло** **світи́ти**		**сум** **су́мно** **сумува́в** **сумува́ла**

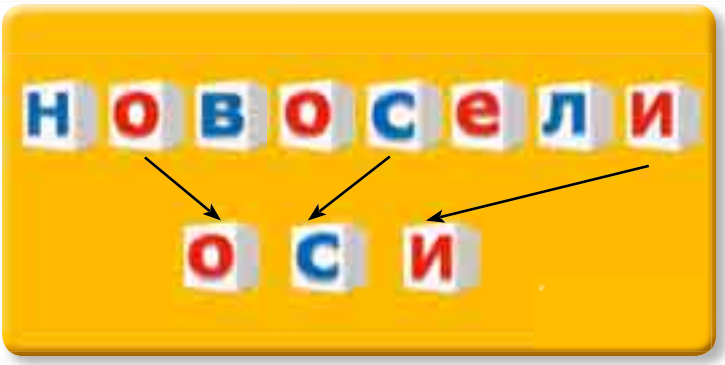
Со́нях в полі
зупини́в**с**я
і на **с**онце задиви́в**с**я.
Скоро й **с**ам у день
пого́жий
сонях **с**тав на **с**онце
схо́жий.

Віктор Дзюба

лев	нове́
лин	село
сон	?

Кк

Кк

=○– кіт

–○ –○– ко́ник

○–	ак	ок	ик	ук	ік
–○	ка	ко	ки	ку	
=○	кі				

Ко-ко-ко!

Куві-куві-куві!

Зелені ми, як трава,
наша пісенька: «Ква-ква».

ка
ма → линка
Ки

клен ко́ник	Клим Максим	Оксана Микола

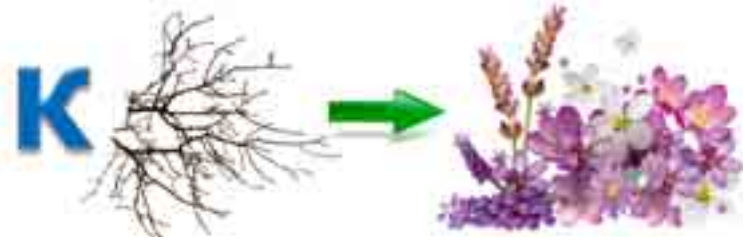

Он клен. Коло клена коник. Коло коника Клим та Макси́мко.

На конику Оксанка:

— Но, конику, но!

— Мамо, мамо! Оксанка на коні!

кім
та

?

мак **маки**		
	ма́ківки	**ма́ківка**

У Каті коса.
Ото коса!

Ми на косі.
Коса вели́ка.

І в Ко́стика коса.
Він коси́тиме.

лист — лист**і**вка

он**у́**к — он**у́**ка — он**у́**ки

він__к

и

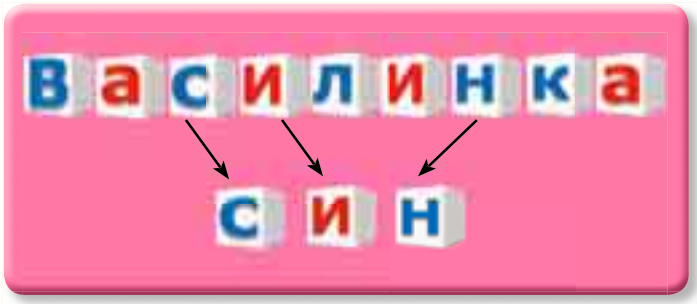
о

вели́кий — мали́й	весе́ла — сумна́
нови́й — стари́й	мо́кра — ?

сила	лис
сини	кава
нива	?

Пп

Пп

=o–	–o–

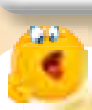
пі́вник

–o–	–o

ма́впа

п → а, и, о, і, у

са, ли, лу, ла → па → вук, ва, сіка, кет

└ ── ──. └ ──?

котики

півники

— — —. — — —?

Котик у лісі. Лиска стукала у вікно. А Півник:

— То-ток, то-ток, не велів коток!

Потім Півник співав:

— Котику-у, несе мене Лиска за кленóві ліси! Спаси мене!

З народного

липа — ли́пка

пила — пи́лка

сапа — са́пка

⌊ — — —. ⌊ — — ? ⌊ — — — !

У нас пасіка. Тато виніс вулики на полони́ну.

Там сім вуликів. Павлик і Поліна коло тата.

Вони ласували .

пе
л

32145
липка

?

поли → в, ла, вав, ти	Пили́п Пана́с Павло́ Поліна

Панас поли́в липку.

Поліна поливала квіти.

СКОРОМОВКА

Павло́ і Пили́пко полива́ли липки.
Ви́росли липки в Павла́ і Пили́пка.

Рр

Рр

–о | –о | –о

ракéта

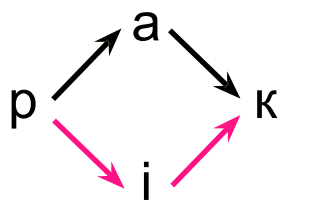
–о––

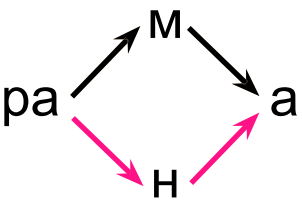
тигр

о–	–о	––о	––о
ар	ра	кра	пра
ур	ру	кру	про
ер	ре	кре	пре

кр [и / о] к

воро [т / н] а

Мур мурували.

— Мур-мур, — муркотів кіт.

└ ─ ─ .

└ ─ ─ ─ ─ .

Краплина роси — перлина.

рак — лак	ріки — ліки	сіра — сіла

око	корок	Пилип
мім	тут	Алла

Хто вони?
Карлсон,
Малий
і фрекен
Бок.

Віра Варва́ра	Ві́ктор Пе́трик	Русла́на Рома́н

ТУРИСТИ

Руслан, Роман, Варвара та Віра — туристи. Вони поставили намет. Навколо тра́ви і квіти.

Потім наловили карасів. Варвара та Віра варили суп.

1.

5 к	3 л	1 м
2 о	4 о	6 о

2.

1 с 3	2 и 2	3 р 1

3.

Ніна	Ніні	у Ніни
Ната	Наті	у Нати
Павло	Павлу	у Павла
Антон	Антону	в Антона

4.

по → літ по → піл	м → істо т → істо	урок — уро́ки ранок — ра́нки роса — роси́нка

5.

росте́ ви́**росте**	**пое́т** **поет**е́са	вто́ма — втоми́ти нова́ — новина́

6.

іри́с І́рис коса́

7.

теа́тр акто́р	оркестр артист	скрипки квитки

8.

У ТЕАТРІ

Ми купили квитки в театр. У театрі вистава. Співали артисти, виступали актори. Марта, Лариса, Іринка — малі актриси.

У театрі весело. Ми принесли́ квіти акторам.

Й й

Й й

–○=	=○=
гай	рій

○=	ай	ой	ей	ій	ий
	Ай!	Ой!	Ей!		

ра рі ри →	→ й	
м тв св →	→ ій	
кра кле вли →	→ й	

Он висо́кий пліт. Коло плоту квітни́к. Там і́риси й а́йстри.

— Полий, Марійко, квіти, — попросив Валерій.

Слів на вітер не ки́дай.

мак

?

–○ –́○–

ліловий

=○–

синій

Кислий ____.

Новий ____.

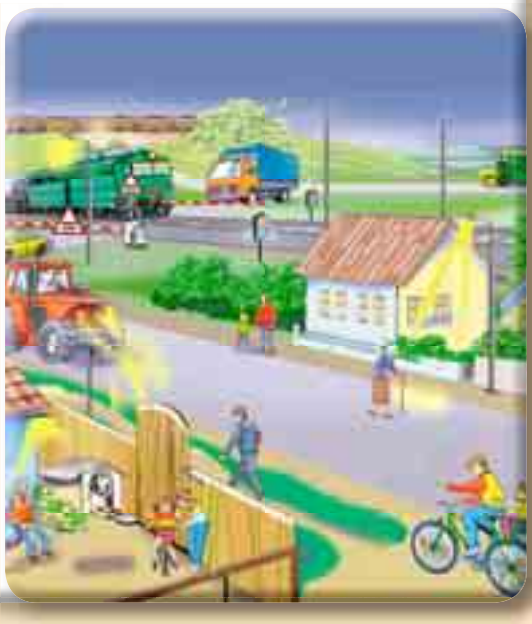
Високий ____.

лінійка копійка		
	10 копійок	50 копійок

 й о –	коровáй соловéй трамвáй	Йóсип Матвій Ірúна

Мій край

– айка

майо́р

райо́н **райо́нний**	**майор** **майор**іти	**гай** **гай**ок

Мій тато — **орденом.**

Його нагородили — **за нього.**

Ми раді — **Йосип — майор.**

Дд

Дд

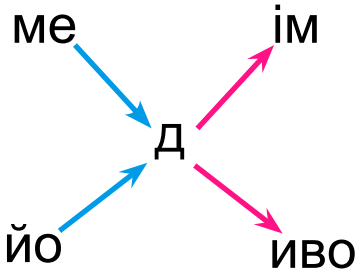

–○– дуб

=○ –○– дя́тел

○–	–○	=○
од	до	ді
уд	ду	сі
ад	да	ті
ид	ди	
ед	де	
ід		

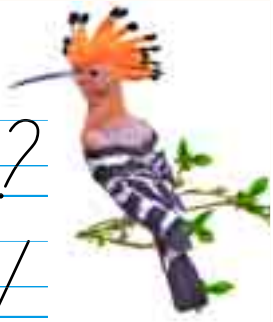

└ ── ──?

└ ──.

СКОРОМОВКА

Діли́ ґуґа на ґе́реві?
На дереві діли ґуґа!

Іде Даринка по воду. Відро велике. Даринка покликала Дениса.

Вони донесли відро додому.

Славні діти!

ди нок бу → ?

ло ні до → ?

один два три

О

да

ра іо

ві **д** ео

ау іо

ДІДУСЕВІ ОНУКИ

Дмитрик і Надійка — онуки діда Дениса.

Улітку вони допома-али носити воду. Діти поливали помідори.

Радісно дідусе́ві!

рід **рідна** **рідний**	345612 родина	?

⌊ ___ ___. ⌊ ___ ___ ___? ⌊ ___ ___!

дим **дим**ок **дим**ови́й	**мед** **мед**ок **мед**о́вий	**сад** **сад**ок **сад**о́вий

Дніпро, Десна, Дунай –
великі ріки.

д	да	до	ди	ду	ді	де
т	та	та	ти	ту	ті	те

дим — тин	дро́ва — трава
двір — твір	плід — пліт
діло — тіло	раділи — летіли
двори́ — твори́	Діна — Тіна

НАША МОВА КАЛИНОВА!

Наша мова калинова
і ласкава, і медова,
і багата, і не бідна, —
от що мова наша рідна!

Павло Тичина

З з

З з

зі́рка

бере́за

а, о, у, і → з → е, и, і, о	аз	оз	из	уз	із	ез
	за	зо	зи	зу	зі	зе
	заз	зоз	зиз	зуз	зіз	зез

зо́лото золоте́ золоти́й золоті

казка казко́ві	зима́ зи́мно	казати зимо́вий

КАЗКОВИЙ ЗА́МОК

За містом — за́мок. За́мок славний, старовинний.

Діти завітали до замку. Надворі морозно, а в залі тепло.

Мороз розписав вікна красивими візерунками. На склі візерунки — зірки, звірі, завитки. Казковий замок!

за́мок

замо́к

за — сув, спів, мет	з — вук, вір, нак

Морози ранкóві
узи́мку на вікні
візерунки казкóві
дарува́ли мені.

ЗИМОВА КАЗКА

Усе навколо заснуло в зимóвому сні. Великі замети намела зима на дорозі. Замерзли озера та ставки.

Звірі позасинали. Заснули ведмеді. Інколи визирне з лісу вовк.

А в оселі тепло й весело. До дітей завітав Св тий Миколай. Приніс подарунки — санки та ковзани.

Станемо на ковзани — і на ковзанку! Зеник посадив Зіну на санки й повіз.

Стемніло. Засвітилис зимóві зорі. Надвóрі запанувала зимова казка.

з	за	зо	зи	зу	зі	зе
с	са	со	си	су	сі	се

зуб — **с**уп	ко**з**а — ко**с**а
зірка — **с**ірка	ка́**з**ка — ка́**с**ка
зли́ва — **с**лива	ві**з** — ні**с**
Зіна — **с**іно	во**з**ити — но**с**ити

СКОРОМОВКА

Ріс ла́вр<u>и</u>к — не доріс.
Ліз ра́вл<u>и</u>к — не доліз.

Оляна Рута

Водíти за нóса.

Задирáти нóса.

Піна **з мила.** Піну **змила** вода.

ЛОЗА — **К**О**З**А — КО**С**А — КО**Р**А

ь

ó — –○=

–○ –○ –○= –○

ó́лень парасо́лька

н – нь	л – ль	с – сь	з – зь	т – ть	д – дь
ен	ул	ос	аз	ит	ід
ень	уль	ось	азь	ить	ідь

син — синь		біль
лан — лань		сіль
зліз — злізь		день

У супі
У лісі

?

рись.
рис.

лосі — лось	тіні — тінь
коні — кінь	нулі — нуль
о́лені — о́лень	карасі — карась
півні — пі́вень	о́куні — о́кунь

СКОРОМОВКА

На старі пенькúй
вилізли опéньки.
Опéньки малéнькі,
а пенькúй старéнькі.

Знак м’якшення. Цей знак
не читається ніяк.
З ним, наприклад, кажем: галь-ка,
а без нього твердо: гал-ка.

Віктор Дзюба

та́то — тату́сь дід — діду́сь Петро́ — Петру́сь Павло́ — Павлу́сь	

КАРУСЕЛЬ

Дідусь Олесь подарував онуку карусель.

Сьогодні Василько запросив друзів. До іменинника завітали Кузьма й Петрусь. Кузьма подарував альбом, а Петрусь — карамель.

Олень, рись, лось на каруселі закрутилис□, завертілис□.

Радісно всім!

ьо	но	ло	то	до	зо	со
	ньо	льо	тьо	дьо	зьо	сьо

дні – день – деньок

пні – пень – пеньок

–=○ –○= –○=́○–

ЛЬОН

Льон — культурна рослина. Він росте в полі. Квіти в льону сині-сині.

Велику користь приносить льон. З волокон льону вит – уть тканину.

При дорозі, де тополі,
синій льон зацвів у полі.
Біля льону — синя річка,
в небі синьому — синичка.

Анатолій Камінчук

Бб

Бб

бандýра

бíлка

ба	бі	ду → б → ик, ук
к	к	ку → б
с	б	
л	р	
р		

СКОРОМОВКА

У Бориса барабан.
Він по ньому:
бам-бам-бам!

б у / і лка

буква **буква́р** **буква́рик**		а́збука абе́тка

На бе́резі ріки.

Бруньки на бере́зі.

БЕРІЗКА

На бе́резі ріки посадили лісок. У ньому росла маленька берізка. Вона стрункa, з білим стовбуром.

На бере́зі росли бруньки, ніби зимові бурульки.

До берізки наблизилис брати Бориско й Пилип.

— Ой! Вона така красива! — сказав Борис.

Берізка низько вклонилась йому.

Булка, бублик, батон –
вироби з тіста.

А барабан, бубон, труба,
кобза – ?

бар

бар<u>в</u>і́нок — Бар<u>в</u>інок

брат — **брати́**
братик

Бра́ти _____
у мандрівку.

Браткѝ — квіти.

Зіна вельми посмутніла:
загубѝлась ля́лька Ніла.

Дмитро Вітюк

бу**лава** → **лава**

борсук → ?

байрак → ?

бамбук → ?

бокс
бокс<u>е́р</u>

басе́йн
стриб<u>о́</u>к

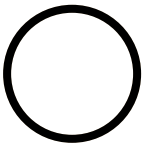
<u>ба</u><u>ке</u><u>тбо́</u>л

б	ба	бо	би	бу	бі	бе
п	па	по	пи	пу	пі	пе

бік — **п**ік	зу**б** — су**п**
ба́лка — **п**а́лка	ри**б**а — ли**п**а
брати — **п**рати	ри**б**ка — рі**п**ка
ба**б**ка — **п**а**п**ка	ру**б**ати — ко**п**ати

бок

ба

н

У виданні використано ілюстрації Олександра Яцкевича, Євгена Рачова, Тетяни Кудіненко, Тоні Вульфа, кадри з мультфільмів «Пригоди Котигорошка та його друзів» (студія «Укранімафільм»), «Білосніжка та семеро гномів» (студія Walt Disney Pictures), кінофільму «Гаррі Поттер і філософський камінь» (студія Warner Broz.), а також матеріал з відкритих джерел Інтернету.

Навчальне видання

ТАРНАВСЬКА Світлана
НАУМЕНКО Віра

УКРАЇНСЬКА МОВА
БУКВАР

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

ЧАСТИНА 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Головний редактор *Наталія Заблоцька*
Відповідальна за випуск *Марія Москаленко*
Редактор *Ірина Коваленко*
Обкладинка, макет, художнє оформлення *Світлани Железняк*
Комп'ютерна верстка *Клари Шалигіної*
Коректор *Любов Федоренко*

Формат 70×100/16.
Ум. друк. арк. 9,1. Обл.-вид. арк. 8,89.
Тираж 13 313 пр. Вид. № 1674.
Зам. № .

Видавництво «Генеза», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088 від 27.04.2016.

Віддруковано у ТОВ «ПЕТ», вул. Ольмінського, 17, м. Харків, 61024.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4526 від 18.04.2013.

Аа Бб Вв Гг Ґґ Дд

Ее Єє Жж Зз Ии Іі

Її Йй Кк Лл Мм Нн

Оо Пп Рр Сс Тт Уу

Фф Хх Цц Чч Шш

Щщ ь Юю Яя

кит

–о–

рій

=о=

льон

=о–

ке́-глі

–о́ | –=о

ї-жа́к

=о | –о́–

кіт

=о–

пень

–о=

ключ

– =о–

го-рі́х

–о | =о́–

щу́-ка

– – о́ | –о

джин

–о–

о-са́

о | –о́

ра́в-лик

–о́– | –о–

яй-це́

=о= | –о́

ґа́-ва

–о́ | –о

о́-лень

о́ | –о=

за́-єць

–о́ | =о=

ла́-стів-ка

–о́ | –=о– | –о

ка-на́т

–о | –о́–

лі-та́к

=о | –о́–

м’яч

– =о–

п’я-та́

–=о | –о́

ла́м-па

–о́– | –о

дя́-тел

=о́ | –о–

па-ра-со́ль-ка

– о | – о | – о́ = | –о

дзво́-ни-ки

– – о́ | –о | –о